

תפקיד ופיתוח מקצוע האחות המומחה: ית בישראל: סקירה מקיפה ממצאים ראשוניים והשלכות מדיניות (Scoping Review)

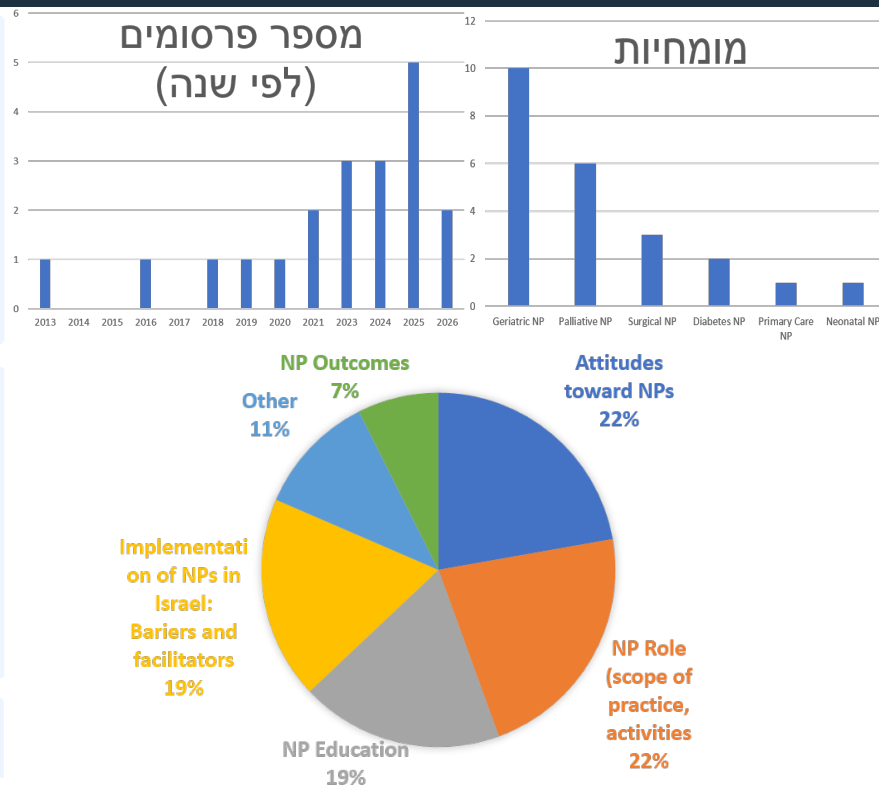
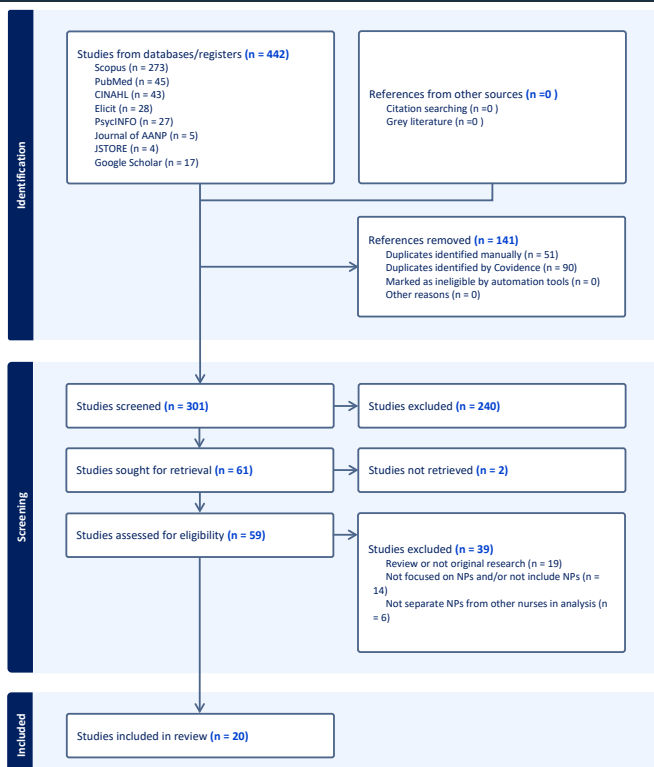
פרופ' אנה זיסברג^{1,2}, ד"ר קסניה שולייב¹, ד"ר חווה קורץ¹, פרופ' אפרת שדמי^{1,2}
¹מרכז עזריאלי לתפקידי אחיות מתקדמים, אוניברסיטת חיפה; ²החוג לסייעוד ע"ש שריל ספנסר, אוניברסיטת חיפה

מטרה: למפות ולסנתז את הספרות המדעית הקיימת על מקצוע ה-NP בישראל, לזהות פערי ידע ולהציע כיוונים למדיניות ולמחקר עתידי.

שיטה: סקירה מקיפה scoping review המבוססת על מתודולוגיית JBI ונודיווח לפי PRISMA-ScR. החיפוש בוצע בחמש מאגרי מידע (PubMed, Scopus, APA PsycINFO, ICINAH, JSTOR) בעברית ובאנגלית, לתקופה 2000–2026. סריקת כותרות, תקצירים וטקסטים מלאים בוצעה על ידי שני חוקרים עצמאיים.

רקע:

- מקצוע האחות המומחה (NP) הוכר בישראל בשנת 2009 וצמח במהירות מ-275 מוסמכות בשנת 2019 לכ-1,029 בשנת 2025. בעוד שמחקרים בודדים החלו לחקור תחומים ספציפיים, אין כיום סקירה מאוחדת של התפתחות המקצוע, יישומו והאתגרים הכרוכים בו.
- הבנת בסיס הראיות חיונית לגיבוש מדיניות, לתכנון כוח האדם ולהבטחת שילובם האפקטיבי של האחיות המתקדמות (NPs) במערכת הבריאות הישראלית.

מסקנות והמלצות:

- הממצאים הראשוניים מצביעים על עניין מחקרי גובר, לצד בסיס ראיות מוגבל ומפוזר.
- הסקירה תאפשר לראשונה מיפוי מקיף של הידע הקיים, ותספק בסיס לגיבוש מדיניות לאומית מובנית לפיתוח, רגולציה ואינטגרציה של ה-NP במערכת הבריאות הישראלית.

ממצאים ראשוניים:

- תוך 301 מחקרים שעברו סריקה, נכללו 20 בחילוף הנתונים.
- יותר ממחצית המחקרים פורסמו בחמש השנים האחרונות, המעידים על עניין גובר בתחום. המחקרים הם בעיקרם איכותניים או כמותיים עם מדגמים קטנים.
- הנושאים המרכזיים הם תפיסת התפקיד החדש, אתגרי האינטגרציה והצלחותיה.
- ההתמחויות הנחקרות ביותר הן אחיות מומחהות בגריאטריה ובטיפול פליאטיבי.
- קיים מחסור במחקרים רב-מרכזיים, בעלי מדגם גדול ואיכות מתודולוגית גבוהה, אשר יאפשרו הסקת מסקנות מבוססות-ראיות לגבי תרומתו של תפקיד זה למערכת הבריאות.

ד"ר קסניה שולייב
מרכזת יחידת המחקר
ADVANCE מרכז עזריאלי לתפקידי אחיות מתקדמים, אוניברסיטת חיפה